

# EL VALOR PEDAGÓGICO DEL HUMOR EN LA EDUCACIÓN SOCIAL

JESÚS DAMIÁN FERNÁNDEZ SOLÍS  
JUAN GARCÍA CERRADA

DESCLÉE APRENDER A SER  
EDUCACIÓN EN VALORES

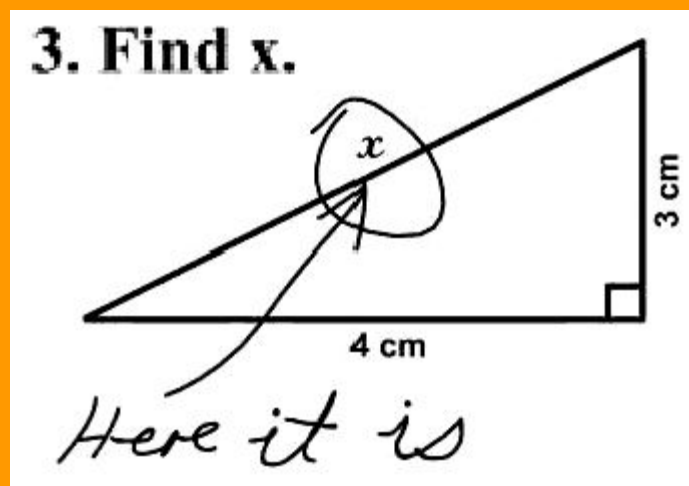


**1.**

**EZAGUTZA**

**El humor positivo** es todo aquello que puede provocar la risa y el sentimiento que subyace. [...] El humor positivo se caracteriza por ser un humor inofensivo, no dañino, no insultante, no obsceno. En definitiva, es un humor compartido que nos hace crecer y madurar como personas.

(Fernández & García, 2010: 24)



- Sormena
- Bizitzari irekita egotea
- Bizitzari perspektibaz begiratzea
- Pertsonen arteko gertutasuna

## UMOREAREN FUNTZIOAK HEZKUNTZAN

Hezkuntza ez formalean umoreak dituen funtzioak:

1- Funtzio motibatzailea: gaiarekiko interesa pizten du; hezitzaile eta erabiltzaileen gainean

2- Funtzio Fisiologikoa: Urduritasun fisiko eta tentsioa psikologikoak baretzea.

3- Laguntasun funtzioa: Konfiantzazko klima sortzen du; horrez gain, onarpena, tolerantzia eta errespetua sustatu eta taldekideen arteko harremak sustatzean datza

4- funtzio lasaigarria, metatutako tentsioen askapena. Tentsioa, aspermena, antsietateari aurre egiten dio.

5- Dibertsio funtzioa: Zoriontasuna eta giroa alaia sortzea.

6- Funtzio defentsiboa: Aurkariaren erasoak deseraikitzen edota indarra kentzea, klima afektibo bati bide emanez.

7- Funtzio intelektuala: Ikuspuntu berrien sorrera jakintza irrazionalen aurrean.

8- Sormen funtzioa: Irudimena, zeharkako pentsamendua lantzen du. Bestalde, arazoaren ebazpenerako ezinbestekoa.

9- Funtzio soziala: Gizartearen ispilu gisa jokatzen du

10- Funtzioa terapeutikoa: Perturbazioa eta transtorno emozionalak ebazteko balio du.

11- Funtzio pedagogiko eta didaktikoa: Umoreak irakaskuntza prozesuak aberastu eta bizitzen ditu.

# UMOREAREN DIMENTSIOAK

Umoreak taldeko pertsonen arteko komunikazioa hobetzeko (Umore proposizionala) edo beraien arteko aspektu negatiboak gailentzeko (Umore agresiboa) balio du..

## UMORE PROPOSIZIONALA

- Hezitzailearen eta hezigaiaren arteko komunikazioa hobetzeko laguntzen du.
- Ondo erabilitako umoreak giro inetersgarri bat sortzen du.
- Emandako materia umorearekin eman ezker, errazago geratzen da.

## UMORE AGRESIBOA

- Sarkasmoa edo jarrera iraingarriak perstonarengan eta inguruarengan eragin negatibo bat sor dezake.

Umorearen gaia aztertzeko garaian hiru dimentsio aurki ditzazkegu.

### Umorea sortu eta apreziatu

- Edonork sor dezake

### Harreman eta soziala

- Giro positibo eta alai batek talde bateko kohesioa indartzen du

### Iraultzailea

- Umorearen bidez injustizia sozialei aurre egin nahi zaie.

# MUGAK, OZTOPOAK ETA MITOAK

Mugak, oztopoak eta mitoak eragiteko hiru faktore daude.

Gizartea: Sinesgarritasuna galtzea umorea praktikara eramatea eragozten du.

Norberaren izaera: Pertsona zalantzatiak. Lotsarazia izateko beldurra.

Harreman eztabaidagarriak: Kezkek, beldurrek eta larritasunek ongizate pertsonala oztopatzen dute. Bakoitzaren izaerak taldeko umorean eragiten du.

Hiru muga umorea taldeetan ez nagusitzeko:

- 1.- Umorea = heldutasun eza
- 2.- Umorea = denbora galtzea
- 3.- Umorea = zintzotasun eta efikazia eza

Mito ezberdinak:

- “Hezkuntza serioa da”
- “Nire egoera serioa da”
- “Umorea erabiltzen denean taldea zoramen bat da”
- “Umorea arriskutsua da”
- “Umorea izateko gaitasun berezi bat behar da”
- “Lan handia da umoretsu izatea”

# 2.

## IZATEA

# OINARRI PEDAGOGIKOAK I

## Hezitzailearen oinarri pedagogikoak:

- Elkarbizitzaren pedagogia:  
Hezitzaileak eta hezitzailearen arteko harremanari dagokionez distantzia egoki bat ezartzea ahalbidetzen du. Izan ere , lotura afektibo eta hezitzaile bat sortzen da, bizitako egoeren jakintzen ondorioz.
- Hasktasunaren pedagogia:  
Autonomia , errespetua eta subjektuaren askatasuna oinarri bezala hartuz zereginen interbentzioa ematen da.
- Konpromesuen pedagogia:  
Hezitzailearen zeregina pertsonen eta haien testuinguruaren egoerataz kontziente izatea da.



## OINARRI PEDAGOGIKOAK II

### Hezitzailearen oinarri pedagogikoak:

- Ikerketa/ekintza/partehartzearen pedagogia:  
Lanketa indibiduala, taldekoa eta komunitatekoa sustatzen du eta hobekuntzak proposatzen ditu analisietan eta komunitate bakoitzaren beharretan oinarrituz.
- Harremanen pedagogia:  
Harreman afektibo pedagogiko bat sortzen da hezitzailearen eta gaztearen artean.
  - Honako ezaugarriak ditu:
    - pertsonalizatua
    - Jarraia
    - Bakarra
    - Autonomia sustatzailea
- Dinamizazioaren pedagogia:  
Subjektuak protagonismo aktiboa hartzen dute. Umorea eta alaitasuna funtzesko garrantzia hartzen dute haien hazkuntza propiorako.

## HEZITZAILEAREN OINARRIZKO EZAUGARRIAK

- Gonzales(1995): El educador ha de ser una persona equilibrada y debe estar en armonia consigo mismo.

Honek, norberaren energia bideratzera eramaten gaitu.

- Gonzalez(1993): Pentsamendu, ekintza eta emozioen arteko koherentziarekin bizi da.
- Arquero(1995): Bizi proiektua aurrera eramateko baliabideak eskaintzen ditu. Horretaz gain, entzute aktiboa eta bestearen beharretaz arduratu.
- Hezitzaileak, erresilentzia, motibazioa, positibismoa, aktiboki entzutea eta jarrera hezitzailea eduki behar dute.
- Hezitzaileak, informazioa filtratzen eta aztertzen jakin behar du. Horretaz gain, ingurua ezagutu behar du bertan lan egin ahal izateko.
- Soto (1999) ezaugarriak:
  - Helburu hezitzaileak ditu.
  - Teoria praktikan jartzen daki.
  - Ingurukoak ezagutzen ditu
  - Errespetua, interesa eta umorea ikuspuntu optimista batetik
- Hezitzailearen paperean umorea garrantzitsua da:
  - Norberaren pentsamendu, epaiketa eta balorapenak ezagutzeko
  - Norberaren autoestiman laguntzen du
  - Jarrera berriak, sormenezkoak eta originalak garatzen dira
- Umoreak hezitzailearen formakuntzan garrantzia du.

# HEZITZAILEAREN OINARRIZKO GAITASUNAK

- Ingurukoekin komunikatzeko erraztasuna
- Iniziatiba eta sormena
- Aurrez egoerak aztertzea eta hausnarketa
- Ardura eta konpromezua
- Autoritate lagunkoia
- Talde lana eta proposamenak onartzea
- Entzutea
- Errespetua, ez epaitzea
- Porrotaren aurrean irtenbideak aurkitzea umorearen bidez
- Auto-kontrola
- Enpatia
- Umorearen bidez animatzea

# HEZITZAILEAREN JARRERA ETA EZAUGARRI GIZATIARRAK

Hezitzaileak, izan behar du ardura haien subjektuek heziketa on bat iza dezaten. Horretarako, anitz dira izan beharreko gaitasunak. Hala nola, kritikoa, pentsakorra, kooperatzailea, pazientea, lasai, demokratikoa, taldearekiko konpromezua eta solidarioa izatea.

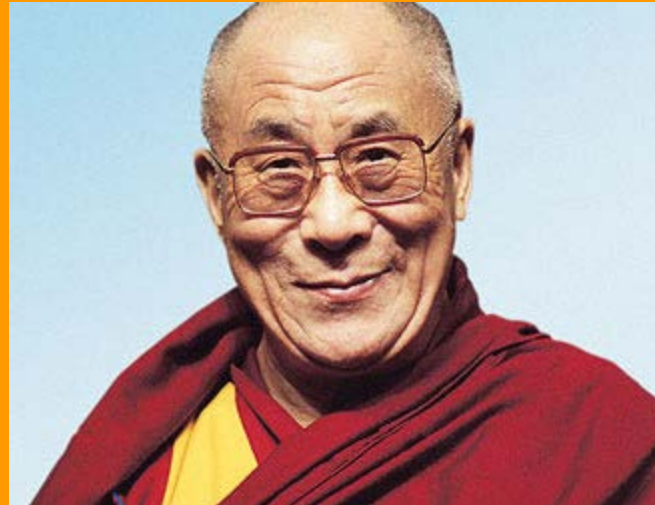
Jarrera arduratsua izatea garrantzitsua da, gainera etengabeko heziketa ere ezin bestekoa bihurtzen da. Positibotasuna, optimismoa eta poztasuna dira beste ezaugarri esaguratsu batzuk.

Umoreak, hezitzaileari hainbat ezaugarri helarazten dizkio; hurbitasuna, humila, bere buruaz barre egitea, ingurutik ikastea, arazoan desdramazioa, erlazio interpersonalak hobetzea, haztea eta konfiantza

,

*“¿Qué le sorprende más de la humanidad? Y él respondió: Los hombres. Porque pierden la salud para ganar dinero, después pierden el dinero para recuperar la salud. Y por pensar ansiosamente en el futuro no disfrutan el presente, por lo que no viven ni el presente ni el futuro. Y viven como si no tuviesen que morir nunca. Y mueren como si nunca hubieran vivido”.*

Dalai Lama



# 3. LAN-TALDEAN

## MOTIBAZIOA

- Umorea estresaren aurkako elementua da: Umorea eta emozio positiboak ilusio eta sormen handiagoarekin lan egitea bultzatzen du.
- Dibertsioak eta umoreak modu egoki batean bideratuta, lan taldearen bizitza hobetzen du.
- Hezitzaileen taldeek, tresna hauek erabili behar dituzte, dituzten arazoei aurre egiteko, eta honek, emaitza hobeak ekarriko ditu.
- Enpresa esparruan kontuan hartu beharko litzake langileen umorea, egiten dutenaz gozatzeko.
- Azken batean, taldean giro zoriontsu eta alai baldin badago ondorio hauek ekartzen ditu: burutu beharreko lanaren aurrean motibatuak egotea eta taldekideen arteko harremanak estutzea.
- Helburua umorea ezartzea izan beharko luke, hezkuntzaren esparru guztietan motibazioa bermatzeko. Hau lortu ahal izateko ekintza jakin batzuk daude:
  - Joku tradizionalak egitea.
  - Lehiaketa kooperatiboak egitea.
  - Proiektu bat bukatzean ospakizun dibertigarriak egitea.
  - Elkarri opariak egitea.
  - Barne formazioko kurtsoak eskaintzea.
- Finean, barrea taldean integratzea lagungarria da talde dinamikak aurrera emateko.

## KOHESIOA, KOMUNIKAZIOA

Barrea eta umore onaren ondorioz, taldeak onurak jasotzen ditu:

- 1. Gozatzeko eta ondo pasatzeko aukerak handitzen dira.** Taldean disfrutatzeko helburuarekin barrera eta umorera jotzea egokia izango zen, modu honetan beraien artean elkartuagoak sentitzeko.
- 2. Taldean disfrutatzeko modu berri eta dibertigarriak topatu.** Egunerokotasunean ematen diren gertaeretan istorio eta posizio dibertigarriak topatu ditzazkegu, ondoren konpartitzeko.
- 3. Taldekideen artean defentsak eta beldurrak murriztu.** Umoreak horiek murrizten ditu eta ondorioz, alde zuzenetik taldearen dinamikan parte hartzeko gogo gehiago izango dituzte.
- 4. Espontaneotasunari lehentasuna.** Honekin batera naturaltasuna eta argitasuna dihoaz ondorioz, egoera, momentu eta komentario dibertigarriak konpartituz.



## KOHESIOA, KOMUNIKAZIOA

5. **Arazoei aurre egiteko erreztasuna.** Komunikazioa lehuntzen da, askotan kritikak edo konpromezuzko komentarioak ematea edo jasotzea kostatzen zaigulako, beraz ideia ona da umore positiboaren bitartez komunikatzea, barrearen bitartez tentsioa murrizten delako.
6. **Modu produktibo eta sortzaileagoan pentsatu.** Ikerketa batzuen ostean ondorioztatu zuten komedia dibertigarria erabili zuten taldeek lana betetzerako orduan erresoluzio gehiago zituztela frogatu zuten, proposamen, irudimen eta sortzaileagoak diren erresoluzioak emanaz. Emozio estatu positiboak memoriara, bereizketa, arriskuak onartzeko erreztasuna eta erabakiak hartzeko garaian eragiten du.
7. **Estresagarri diren egoerak leundu.** Bromen bitartez ikuspegia aldatzeko gaitasuna dute, beraz umorea emozioak erregulatzeko eta egoerei aurre egiteko tresna bat da.
8. **Erakarpina eta elkarrekiko laguntza handitu.** Konpartitutako barreak eta umorea, batasuna, erakarpina eta elkar bizitza sustatzen dute taldekideen artean. Komunikazioaren aldetik erlazio interpersonalien eta besteengan eragin dezake.

# ESTILOA, TALDEKO KIDETZA SENTIMENDUA

Taldekideak taldean guztiz identifikatuta sentituz gero taldearen efikazia areagotu egiten da

## TALDEAREN IDENTITATE PROPIOA SORTZEKO ARIKETAK:

1. EZIZEN DIBERTIGARRIAK
2. ASTEKO ESLOGANA
3. GUSTU ONEKO BROMAK
4. TALDEAREN ISTORIA KOMIKIAN
5. TALDEAREN KARIKATURA



ASTEKO ESLOGAN ADIBIDEA

# ATMOSFERA, KLIMA BAIKORRA

“Aquella disposición de ánimo, tono o sentimiento que está difundido en el grupo” (Beal, G.M. , 1964)

← **ATMOSFERA  
KONTZEPTUA**

## UMOREA KLABE NAGUSIA: ZERGATIK?

1. Atmosfera positiboa indartu eta sormena bultzatu
2. Giro epela eta gertukoa sortu
3. Lan estilo demokratikoak indartu
4. Ulermena eta errukitasuna hobetu
5. Motibazio maila igo eta honekin taldearen lorpenak satisfakzio handiago batekin bizi
6. Talde (“gu) sentimendua areagotu



k30423356 www.fotosearch.com

# 4. TEORIATIK PRAKTIKARA